

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษานำเสนอผลการวิจัยเรื่องการสร้างวิสัยทัศน์เมืองน่าอยู่และยุทธศาสตร์การพัฒนาของภาคประชาชนในเขตเทศบาลตำบลปากน้ำประแส อำเภอกะเลง จังหวัดระยอง ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์
2. การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์

\bar{X}	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
p	แทน	ความน่าจะเป็นของค่าสถิติ
r	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ผู้วิจัยเสนอเป็นตอน ๆ ดังนี้
ตอนที่ 1 บริบทพื้นที่ตำบลปากน้ำประแส อำเภอกะเลง จังหวัดระยอง
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความต้องการของประชาชนต่อวิสัยทัศน์เมืองน่าอยู่ในเขตเทศบาลตำบลปากน้ำประแส อำเภอกะเลง จังหวัดระยอง

ตอนที่ 4 ผลการศึกษามีส่วนร่วมของประชาชนเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การพัฒนาของภาคประชาชนเกี่ยวกับเมืองน่าอยู่ในเขตเทศบาลปากน้ำประแส อำเภอกะเลง จังหวัดระยอง ในการบรรลุการเป็นเมืองน่าอยู่ของประแส

ตอนที่ 5 มาตรการขับเคลื่อนเมืองน่าอยู่ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลปากน้ำประแส อำเภอกะเลง จังหวัดระยอง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 บริบทพื้นที่ตำบลปากน้ำประแส อำเภอกแสลง จังหวัดระยอง

บริบททางด้านประวัติศาสตร์ความเป็นมาของชุมชน

ปัจจุบันตำบลปากน้ำประแส มีเนื้อที่ 3,037.50 ไร่ หรือคิดเป็นพื้นที่ 4.866 ตารางกิโลเมตร ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของอำเภอกแสลง อาณาเขตติดต่อ ทิศเหนือ ติดต่อกับตำบลคลองปูน ทิศตะวันออกติดต่อกับตำบลพังราด ทิศใต้ติดต่อกับแม่น้ำประแสเชื่อมต่อกับอ่าวไทย ทิศตะวันตก ติดต่อกับตำบลเนินฆ้อ ตำบลปากน้ำประแสแบ่งเขตการปกครองเป็น 7 หมู่บ้าน คือ ม.1, ม.2, ม.6, ม.7 และ ม.8 อยู่ในเขตการปกครองเทศบาลตำบลปากน้ำประแสทั้งหมด ส่วน ม.3 และ ม.4 มีพื้นที่บางส่วนอยู่ในเขตการปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองปูนและอยู่ในเขตเทศบาลตำบลปากน้ำประแส บ้านเรือนส่วนใหญ่จะสร้างอยู่ริมน้ำ และนอกจากนี้ก็จะกระจายตัวตามเส้นทางคมนาคมสายหลัก เช่น ริมถนนเฉลิมบูรพาชลทิต ถนนเฉลิมบูรพาชลทิต 16 และถนนเฉลิมบูรพาชลทิต 20 เป็นต้น จะเห็นได้ว่ามีการขยายตัวของชุมชนมากขึ้น ชาวตำบลปากน้ำประแสส่วนใหญ่มีอาชีพประมง ค้าขายและรับจ้างทั่วไป

ปากน้ำประแสเป็นชื่อของหมู่บ้าน เป็นชื่อของชุมชนเป็นชื่อของตลาดการค้าและเป็นชื่อของตำบลอันตั้งอยู่ตรงบริเวณฝั่งซ้ายของแม่น้ำประแสออกสู่ทะเลในอ่าวไทยกับคำว่า “ประแส” นั้นเป็นชื่อของเรือรบหลวงชนิดเรือพริเกต ซึ่งตามข้อบังคับและแบบธรรมเนียมของกองทัพเรือจะตั้งชื่อตามแม่น้ำสำคัญ เช่น เจ้าพระยา ทำจีน คือ “เรือรบหลวงประแส” ซึ่งเป็นการตั้งชื่อตามแม่น้ำประแสและเรือรบหลวงนี้ได้เคยผ่านราชการสงครามประเทศเกาหลีมาแล้ว โดยเฉพาะถ้าปัจจุบันนี้เป็นลำที่ 2 มีชื่อประแส อนึ่งอันชื่อว่า ปากน้ำกระแส ได้เคยพบในบันทึกพระราชกรณียกิจในการเสด็จพระราชดำเนินชายฝั่งทะเลฝั่งตะวันออกของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 5 ทรงเรียกว่า “ปากน้ำประแส” เพราะมีเหตุที่แม่น้ำไหลมาเมื่อมาปะทะหรือพบกับกระแสน้ำที่ไหลออกมาจากคลองต่าง ๆ กระแสน้ำจะเปลี่ยนทิศทางอยู่เสมอ เช่น ตอนใกล้ปากน้ำตอนเหนือวัดคอนกอกล่าง แม่น้ำไหลลงทางทิศใต้เมื่อไหลมาถึงบริเวณได้ทำปอลงมาปะทะกับกระแสน้ำที่ไหลออกมาจากคลองเนินฆ้อ ซึ่งไหลออกเป็นทิศทางตะวันตกไปตะวันออก แม่น้ำก็เปลี่ยนทิศทางไหลไปทางตะวันออกด้วย เมื่อไหลไปทางตะวันออกได้ประมาณ 1 กิโลเมตรเศษ ๆ ถึงบริเวณแหลมเมืองปัจจุบันก็ได้พบหรือปะทะกับกระแสน้ำที่ไหลออกมาจากคลองหนองโพรง ซึ่งทิศทางไหลเป็นตะวันออกมาตะวันตก กระแสน้ำก็เปลี่ยนทิศทางไหลลงทางทิศใต้ทันที เป็นระยะทางประมาณ 2 กิโลเมตรจนออกทะเลในที่สุด ด้วยเหตุนี้ก็อาจจะเป็นไปได้ที่เป็นเหตุให้ทรงเห็นว่าเป็นปากน้ำประแสความเป็นมาอันเป็นที่เกิดที่ตั้งของชุมชนปากน้ำประแสนั้น ไม่มีหลักฐานให้ค้นคว้าได้ชัดเจนใน

ขณะนี้ แต่อนุมานได้ว่า ตอนสมัยกรุงศรีอยุธยา กรุงธนบุรีและรัตนโกสินทร์นั้น สังคมอาชีพของคนยังเป็นสังคมอาชีพเกษตร การประมงมีบ้างก็เป็นประมงน้ำจืด มิใช่ประมงทะเล การทำประมงทะเล เช่น ทำโป๊ะ จับอวน ในขณะนั้นคงยังไม่มีที่ตั้งที่อยู่อาศัยแม้จะอาศัยแม่น้ำ แต่ก็คงจะเป็นตอนบน ๆ หนึ่ง ๆ น้ำจืดทำการกสิกรรม ได้การเริ่มต้นน่าจะเป็นที่พักพิงชั่วคราวของบรรดาชาวเรือที่หลบลมหรือเข้ามาปรับแต่งซ่อมเรือในแม่น้ำก่อนชุมชนส่วนใหญ่ที่น่าที่อยู่ลึกเข้าไปด้านใน เพราะแม่น้ำในสมัยที่ ร.5 เสด็จพระราชดำเนินทางเรือแล้วเสด็จขึ้นประทับ ณ พลับพลารับเสด็จแหลมสนเมื่อ ร.ศ.103 (พ.ศ. 2527) นั้นยังบันทึกว่าทางเมืองได้กราบบังคมทูลว่า ด้านในยังมีบ้านเรือนอีกมาก ถ้าจะให้ประเมินผลที่จะกำหนดเวลาโดยเวลา ประมาณแล้วก็พอจะกำหนดเวลาโดยประมาณ 15 ปีเป็นอย่างน้อย คือเมื่อประมาณปี ร.ศ. 97 หรือ พ.ศ. 2412 ก็เริ่มมีชุมชนพอสมควรที่บริเวณปากน้ำประแสมีการคมนาคมทางทะเลพอสมควร ทั้งนี้อนุมานเอาจากประวัติของเจดีย์ที่ตั้งอยู่ ณ แหลมสนตรงที่ตั้งพลับพลารับเสด็จนั้นตามหลักฐานปรากฏว่า พระยาพญาธิบดี รักษาการเจ้าเมืองแกลงเป็นผู้ดำเนินการสร้างขึ้น ก่อนใช้รับเสด็จประมาณ 12-13 ปี การสร้างเพื่อเป็นที่หมายกำหนดหมายปากน้ำให้เป็นที่สังเกตของชาวเรือเมื่อมีการสร้างที่หมายปากน้ำให้แก่ชาวเรือ ก็หมายถึงว่าบริเวณนั้นก็ต้องมีการเดินเรือทางทะเลกันพอสมควร หมู่บ้านในแม่น้ำบริเวณปากแม่น้ำก็ต้องมีอยู่ไม่น้อยกับทั้งก่อน ร.ศ.103 หรือคิดเอาประมาณ ร.ศ. 100 (พ.ศ. 2424)

เมืองแกลงมีที่ตั้งเมืองอยู่ที่บ้านแหลมเมือง เป็นอาณาเขตใกล้ชิดติดต่อกับบ้านปากน้ำประแส ติดต่อกันไปมาสะดวก ประกอบการคมนาคมในสมัยนั้นเป็นการคมนาคมทางน้ำทางทะเล ณ ที่ปากน้ำประแสนั้นเป็นที่สะดวก มีแม่น้ำที่มีความลึกที่ปากน้ำพอที่เรือขนาดกลางจะเข้าออกได้โดยสะดวก บริเวณปากแม่น้ำไม่มีหิน มีแนวแม่น้ำที่จะลำเลียงสินค้าจากด้านพื้นที่ด้านในกว้างขวางสะดวก ชุมชนจึงมีผู้คนย้ายเข้ามาอยู่มากขึ้น คนจีนก็เข้ามาทำการค้าขายทำประมงมากขึ้น จึงเป็นชุมชนที่หลักฐานและเป็นชุมชนใหญ่ที่สุดในสมัยนั้น และสภาพของชุมชนปากน้ำประแสกับเมืองแกลงนั้นทางราชการกรุงเทพฯ คงทราบสภาพดี ทั้งนี้เพราะเมื่อเกิดกรณีพิพาท ร.ศ. 112 แล้วฝรั่งเศสได้ยึดเมืองเสียมราฐ ศรีโสภณ พระตะบอง กับเมืองเกาะกงหรือจังหวัดประจันตคีรีเขตจังหวัดคู่กับจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ของไทยไปนั้น ท่านพระยาพิชัยฯ ท่านเจ้าเมืองเกาะกงหรือจังหวัดประจันตคีรีเขตของไทย มิได้รับคำสั่งให้กลับเข้ากรุงเทพฯ หรือไปรับราชการที่ไหน แต่ได้รับคำสั่งให้ตั้งนิเวศน์บ้านเรือนอพยพครอบครัวมาอยู่ที่เมืองแกลง โดยท่านได้มาตั้งนิเวศน์บ้านเรือนอยู่ ณ ปากคลองหนองโพรง ฝั่งเดียวกับตลาดปากน้ำประแส คนละฝั่งคลองกับตัวเมืองแกลง อยู่ลึกเข้าไปจากแนวปากคลองประมาณ 150-200 เมตร เช่นเดียวกับที่ท่านเจ้าพระยาอภัยภูเบศร์ ผู้สำเร็จราชการเมืองพระตะบอง ซึ่งให้ตั้งนิเวศน์บ้านเรือนคอยอยู่ที่เมืองปราจีนบุรี (เทศบาลตำบลปากน้ำประแส. 2550 : 18)

ดังนั้นพอจะประมวลฟังได้ว่าชุมชนที่บ้านปากน้ำประแส้นั้นน่าจะเริ่มมีมาตั้งแต่ก่อน ร.ศ. 88 หรือปี พ.ศ. 249 แต่ยังคงไม่หนาแน่น สภาพสถานที่ตั้งของชุมชนปากน้ำประแสทั้งหมด ส่วนใหญ่ตั้งอยู่ฝั่งซ้ายของแม่น้ำประแส (หันหน้าออกทะเล) ทางฝั่งขวามืออันเป็นเขตพื้นที่ของ ตำบลเนินฆ้อ ไม่มีบ้านคน สภาพการตั้งบ้านเรือนเป็นการตั้งบ้านเรือนเรียงรายกันไปตามแนวริมน้ำ จากเหนือบริเวณปากคลองหนองโพรงเลียบริมแม่น้ำเรื่อยไปตลอดจนถึงปากแม่น้ำ แล้วก็ข้ามไปมี บ้านเรือนที่ฝั่งแหลมสน การปลูกบ้านปลูกหันหน้าเข้าหากันมีทางเดินหรือหัวสะพานไม้คั่นกลาง ตลอดหัวจดท้าย ในสภาพเมื่อประมาณ พ.ศ. 2477 นั้น จากสะพานข้ามคลองหนองโพรง ซึ่งก็เป็น สะพานไม้ปูกระดานตามยาว 2 แผ่นเหมือนที่อื่น เป็นทางเดินดินลงมาทางใต้ ทางปากน้ำยาวประมาณ 300 เมตรเศษ ตอนนี้อยู่ในขณะนั้นบ้านเรือนยังมีห่าง ๆ มีที่ว่างมาก สุดทางเดินขึ้นสะพานมีคลองเล็ก ๆ เป็นสะพานทอดยาวไปประมาณ 200 เมตรเศษ จากระยะนี้จะถึงถิ่นชาวจีนเป็นย่านการค้า สภาพ บ้านเรือนจะมีหลังคาคลุมออกมาถึงสะพานและทางเดินการเดินในบริเวณนี้จึงไม่ต้องกลัวแดดแต่ ไม้ค้ำฝืน ถ้าเดินตอนกลางทางเดินพอพ้นย่านคนจีนมีบ้านสองฟากเช่นเดิม อีกประมาณ 100 เมตร เศษ มีทางแยกไปวัดตะเคียนงาม ในทางนั้นมีบ้านคนบ้างประปราย เข้าทางไปประมาณ 100 เมตร ทางขวามือติดริมคลองเล็ก ๆ มีแหล่งขุดแต่งเรือมาคอยู่ด้วย ส่วนทางตลาดเมื่อตรงไปทางใต้ตาม บ้านคนเป็นสะพานไม้แล้วไปลงทางเดิน เดินไปประมาณ 50 เมตร ทางซ้ายมือจะมีทางลานกว้าง เป็นทางเข้าไปที่วิก ซึ่งใช้ได้ทั้งเล่นลิเกและฉายภาพยนตร์ตรงต่อไปก็เป็นกระดานไม้สะพาน 2 แผ่น ปูตามยาวสลับกับทางเดินสั้น ๆ จนไปสุดทางเรียกว่า “หัวโหนด” ในตอนล่างนี้มีบ้านคนค่อนข้าง หนาแน่น บ้านบางที่ปลูกซ้อนกันก็มี ส่วนบริเวณแหลมเมืองยังมีบ้านเรือนตั้งอยู่ประมาณ 10 หลังคาเรือน ตรงบริเวณปากคลองหนองโพรงส่วนเลยไปทางทิศตะวันตกมีโรงสีข้าวตั้งอยู่ 1 โรง (เทศบาลตำบลปากน้ำประแส. 2550 : 20)

บริบททางด้านเศรษฐกิจชุมชน

ตลาดปากน้ำประแสเป็นตลาดใหญ่ที่สุดในเวลานั้น การค้าเป็นการค้าทั้งการขายและรับ ซื้อการขายเป็นการขายสินค้าเครื่องอุปโภคและบริโภค เครื่องมือเครื่องใช้เป็นการค้าทั้งขายและ ปลีกส่ง ตลอดจนทำการรับซื้อสินค้าพื้นเมืองและของป่าเพื่อนำส่งขาย โดยเฉพาะเช่นกรุงเทพฯ เป็นตลาดจำหน่ายอาหารสดเพราะเป็นแหล่งผลิตด้วย เช่น กุ้ง หอย ปู ปลา เนื้อหมู ขนหมูของคนจีน เนื้อหมูนั้นที่ตลาดปากน้ำประแสมีจำหน่ายทุกวันเพราะมีคนจีนทำการฆ่าหมูจำหน่ายถึง 2 เจ้า โดย เสียค่าธรรมเนียมขอลาชญาบัตร ได้ที่บ้านกำนันไม่ต้องไปขอถึงที่ว่าการอำเภอ มีโรงงานทำขนมของคนจีน มีโรงงานผลิตน้ำลิมอนเนต ชนิดจุกลูกแก้ว โรงงานผลิตน้ำลิมอนเนตนี้ต่อมามีผู้ตั้งขึ้นอีก 1 โรงเป็น 2 โรง แต่อยู่ได้ไม่นานก็หยุดกิจการ แต่การผลิตต่อมาก็ต้องเลิกเพราะมีการผลิตน้ำอัดลมด้วยขวด ชนิดมีฝาจีบ ซึ่งสะดวกกว่า เร็วกว่า แต่ต้องเริ่มลงทุนสูงกว่ามากตลอดจนทุนจัดซื้อขวดใหม่ ตลาดก็

ไม่ใหญ่พอกิจการจึงต้องเลิกไป ในตลาดมีร้านขายอาหาร ก๋วยเตี๋ยว ร้านกาแฟ ร้านขายน้ำแข็งไสใส น้ำหวาน หาบขายไอศกรีมซึ่งเรียกกันว่า ไอติม มีแม่ค้าขายขนมไทย เช่น ลอดช่อง ขายข้าวแกง ขนมจีน น้ำยาพริก ชวน้ำ ก๋วย อ้อย ถึงหน้ามะม่วงมีแม่ค้าขายข้าวเหนียวมะม่วง หน้าทุเรียนมีหาบแม่ค้า ข้าวเหนียวน้ำกะทิทุเรียน หน้าหอยปากเป็ดมีหาบแม่ค้าขายหอยปากเป็ด ซึ่งไม่เคยพบที่ไหนทำได้เหมือน มีเต้าทะเลติดอวน มีคนทำแกงเต้าขาย ส่วนอาหาร เช่น ห่อหมก และทอดมันปลานั้นแม่ค้าทำ ออกขายเป็นประจำ ส่วนอุปโภค มีโรงจันทิเหล็กอยู่ในซอยวัดตะเคียนงามและในตลาด มีร้านตัดเย็บ เสื้อผ้าทั้งของชายและหญิง มีร้านตัดผมหญิง ร้านตัดผมชาย มีร้านค้าและรับทำเครื่องทองรูปพรรณ มีวิกแสดงมหรสพ มีโรงยี่นโดยเฉพาะที่อยากให้ทราบเพื่อเตือนใจกัน ในปีประมาณ พ.ศ. 2447-2478 มีชาวญี่ปุ่นชื่อที่เราเรียกกันว่า ตาเค ชื่อเต็มไม่มีใครรู้ มีเมียไทยชื่อ แม่วอนหรืออร มาตั้งร้านรับถ่ายรูปนอกสถานที่ รับไปถ่ายถึงบ้านถึงงาน ยังเป็นการเดินทางไปตามชายหาดก็ยิ่งดี ต่อมาประมาณ ปี พ.ศ. 2482- 2483 จึงได้ย้ายกลับกรุงเทพฯ แต่เมื่อกองทัพญี่ปุ่นยกพลขึ้นบกเมืองไทยเมื่อเดือนธันวาคม 2484 นั้น ปรากฏว่า “ตาเค” ช่างถ่ายรูปใจดีของชาวปากน้ำประแสและถิ่นใกล้เคียงคือ ร้อยโทอิเคดะ แห่งกองทัพญี่ปุ่นเป็นตัวแทนกองทัพที่เข้ามาหมกตัวเพื่อตรวจสอบเพื่อรู้สภาพสถานที่ การคมนาคม หรือสิ่งทีอาศัยหรือหาประโยชน์ได้พร้อมกับทำแผนที่รายละเอียดไว้เพื่อประโยชน์ของกองทัพญี่ปุ่น เมื่อเคลื่อนกำลังพลเข้ามา ขอให้สังวรไว้การสืบความดินถิ่นบางของชนชาติอื่นหรือชนชาติที่ อาจจะมีการปะทะกันนั้น ชาติที่เขาเจริญเขาทำกันล่วงหน้าเป็นสิบปี ยี่สิบปี ไม่ใช่ส่งคนมาทำลับ ๆ ล่อ ๆ วันแสดงแล้วก็กลับ แม้บัดนี้จะมีการถ่ายรูปจากดาวเทียม ถ่ายรูปจากเครื่องบินตรวจการชั้นสูง หรือตรวจการธรรมดาแล้วก็ตาม แต่การส่งคนเข้าไปตรวจสอบหรือดำเนินการฝังตัวอยู่ในพื้นที่ก็ยัง เป็นสิ่งจำเป็นและมีประโยชน์ ยิ่งการค้าในสมัยนั้น ผู้ค้าถ้าจะให้สะดวกจะต้องมีชื่อที่ห่อการค้าและเพื่อ สะดวกแล้วจะต้องเป็นชื่อที่เป็นภาษาจีน ซึ่งในสมัยนั้นถือว่าเป็นภาษาการค้า ทั้งนี้เพราะคนไทยไม่ ใครมีใครค้าเฉพาะที่ตลาดปากน้ำประแสมืองค์กรกงสีของคนจีน ดำเนินการผูกขาดรับ-ส่งสินค้า ระหว่างร้านค้ากับเรือสินค้าที่วิ่งรับส่งสินค้าประจำ มีศาลเจ้าโรงเจมีการเรียรายทั้งต่อมามีการตั้ง โรงเรียนสอนภาษาจีน แต่ตั้งอยู่ไม่นานก็เลิกกันไป

ส่วนการทำประมงด้วยการจับปลาด้วยอวนแบบที่เรียกว่า อวนดั่งเก้นั้นเดิมเป็นแบบ ใช้เรือยนต์เป็นฐานลากเรือ โล้บรรทุกอวน 2 ลำวิ่งออกหาปลา เมื่อพบปลาก็ปล่อยเรือโล้ไปทำการ วางอวนจนครบรอบแล้วเรือยนต์จึงจะเข้าไปใกล้ช่วยดึงคืนอวนกับตักปลาขึ้นเรือ จนต่อมาดัดแปลง เป็นวางเรือด้วยเรือยนต์และการวางซึ่งล่อปลานั้น เพิ่งจะเริ่มทางสมุทรปราการ สมุทรสงคราม สมุทรสาครก่อน ยังไม่แพร่หลายนักในปี 2480 เพราะต้องลงทุนมาก ส่วนหอยต่าง ๆ เช่น หอยนางรม หอยจับแฉง หอยอีสวน ไม่มีการเลี้ยงหาตามธรรมชาติโดยเฉพาะหอยที่มีชื่อคือว่า หอยหิหมุนั้น ในปี พ.ศ. 2477-2478 ไม่ต้องไปหา เอาเรือไปจอดโกยเอาเลยก็ได้ ปูม้า หัวน้ำขึ้น 2-3 คน จุดได้ลงชายทะเล

หาทางเอาสักพักก็จะเป็นถึง ๆ ส่วนปู่ทะเล (ปู่คำ) จุดใต้ส่องหาเอาตามใต้ถุนบ้านในแม่น้ำก็เหลือ จะพอกิน กุ้งน้ำเค็มก็เช่นกันทอดแหเอาตามชายคลองก็พอกิน ส่วนแมงตะพุนนั้นแมงตะพุนถ้วย เกือบไม่มีใครแยแส เพราะแมงตะพุนใหญ่มากพวกโป๊ะนั้นบางครั้งแทบร้องไห้ เพราะแมงตะพุน เข้าไปอยู่ในโป๊ะเมไปหมดต้องใช้ไม้ขอเรือเกี่ยวออกโยนทิ้งเสียเวลาและเหนื่อยแรงกับในสมัยนั้นมีสาหร่ายทะเลที่มาตากแห้งใช้เกี่ยวทำวันมีมาก ผู้ต้องการเอาเรือไปลอยลำ ค่อยโยยใส่เรือได้เลย ไม่ต้องเสียเวลาหามาขาย (เทศบาลตำบลปากน้ำประแส. 2550 : 21)

บริบททางด้านวัฒนธรรมของชุมชน

ปากน้ำประแสมีวัดพุทธศาสนา 3 วัด ตั้งอยู่ฝั่งตลาดปากน้ำประแส 1 วัดคือวัดตะเคียนงาม ตั้งอยู่ฝั่งแหลมสน 1 วัด คือวัดสมมุติเทพฐาปนาราม (วัดแหลมสน) ตั้งอยู่ที่บ้านดอนกอกกลาง 1 วัด คือวัดดอนกอกกลาง มีศาลเจ้า 3 แห่ง ศาลเจ้าโรงเจ 1 แห่ง การนับถือศาสนาประชาชนส่วนใหญ่เกือบทั้งหมดนับถือพุทธศาสนา เว้นแต่คนจีนเท่านั้นที่มีได้นับถือพุทธคงไหว้เจ้าอย่างเดียว ศาสนสถานของศาสนาอื่นไม่มี ผู้ที่นับถือศาสนาอื่น ไม่มีหรือมีน้อยและไม่แสดงตนว่านับถือศาสนาอื่น ลูกคนจีนบางคนก็บวชพระในพุทธศาสนา ศาลเจ้าโรงเจ เดิมเคยมีการจัดการกินเลี้ยง กินเจ แต่ตอนหลัง ๆ หายไป ศาลเจ้าที่คนนับถือไหว้กันมากคือ ศาลเจ้าพ่อหัวโจด คนจีนนับถือกันมาก แต่ตัวเจ้าเดิมเป็นแขกถัดมาเป็นศาลเจ้าไทหล่า ต่อมาเป็นศาลเจ้าแขกที่กลางตลาดตอนกลาง (เทศบาลตำบลปากน้ำประแส. 2550 : 22)

วัฒนธรรมประเพณีในการทำบุญ เช่น นักขัตฤกษ์ ขอเริ่มต้นที่ตรุษจีนก่อน เพราะทุกบ้านเกี่ยวข้องกับนมแต่มีได้ไหว้เจ้าทุกบ้านทุกครอบครัวมีแต่ทำขนมเทียนขนมมัดได้ไปด้วย ขนมนั้นเอาไว้แลกเปลี่ยนกันเอาไปทำบุญที่วัด แล้วก็ไปกินเลี้ยงบ้านคนจีน ครึ่งจีน เข้าทำนองตรุษโครไทยก็มา เช่นนั้น สำหรับปากน้ำประแสที่เพิ่มก็มีการเซดสิงโตไปตามบ้านต่าง ๆ ในตลาด ไม่มีเว้นไทยจีน สิงโตต้องได้รับเงินทุกบ้าน ส่วนการจุดประทัดให้ขึ้นไม่ทุกบ้านกับการเซดสิงโตพวกนี้พวกปากน้ำประแสมีเดินทางไปเซดต่างบ้านไกล ๆ ด้วย ส่วนมากไปทางเรือใบเล็กกับที่ประแสนั้นถ้าสิงโตเซดมาเจอกันก็ต้องมีการเซดสิงโตกั๊กัน กิจกรรมของคนไทย วันสารท มีการกวณกระยาสารทและไปวัด ทำบุญเท่านั้น ไม่มีกิจการรื่นเริงอะไรเป็นพิเศษ ตรุษไทยก็เช่นเดียวกัน คงมีแต่การไปทำบุญถวายอาหารพระที่วัดในตอนเช้าเท่านั้น ต่อมาตรุษสงกรานต์ มีการทำบุญที่วัดทำกัน 2 หรือ 3 วันแล้วก็มี การทำบุญส่งกันเป็นระยะสุดท้ายไปทำบุญส่งที่สันทรายปากแม่น้ำฝั่งประแส เรียกหัวโจด ทำบุญแล้วก็มีการลอยเรือใบเล็ก ๆ ออกทะเลไปเป็นการส่งฝักกลับบ้านหรืออย่างไรไม่รู้ แล้วก็ป็นอันจบการทำบุญ การรดน้ำ สาดน้ำนั้นเป็นที่ทราบแล้วว่าปากน้ำประแสเป็นหมู่บ้านกันดารน้ำ จึงไม่มีการสาดน้ำกันทั่วไป คงจะมีการสาดกันบ้างที่วัดเท่านั้น ในวันสงกรานต์ที่บริเวณลานวัดตอนบ่าย จะมีการเล่นสนุก เช่น ชั่งรำ มอญซ่อนผ้า สะบ้าทั้งสะบ้าทอย เบาะสะบ้าล้อ ตีจับ วิ่งแข่ง วิ่งสามขา วิ่งไถนา แหย่ลธู เป็นต้น ส่วนสะบ้าที่อาจจะจัดเล่นบริเวณที่มีลานที่อื่นด้วย เฉพาะสะบ้าล้อนั้นเล็ก ๆ กับสาว ๆ บางทีก็เล่นกันบริเวณถนนทางเดินหน้าบ้าน (เทศบาลตำบลปากน้ำประแส. 2550 : 22)

ผ้าป่ากลางน้ำ ปากน้ำประแสเป็นเมืองที่ติดชายทะเลแห่งหนึ่งของจังหวัดระยองที่มีประเพณีการทอดผ้าป่าที่แปลกกว่าที่อื่น ๆ คือประเพณีทอดผ้าป่ากลางน้ำ สืบเนื่องจากชาวบ้านส่วนใหญ่มีอาชีพประมงต้องใช้ชีวิตอยู่ในเรือตลอด เรือจึงเปรียบเสมือนบ้านหลังที่สองของพวกเขา ชาวประมงเวลาอยากทำบุญบ้าน(เรือ)ให้เป็นสิริมงคล จึงได้มีการจัดทำบุญทอดผ้าป่าขึ้นในเรือ ซึ่งเป็นประเพณีที่มีมานานกว่า 100 ปี จากการสอบถามบุคคลเก่าแก่ของชุมชนปากน้ำประแส เมื่อปี พ.ศ. 2534 คือคุณแม่เมณี หวานเสนาะ เกิดปี พ.ศ. 2437 และคุณแม่พวง บุญช่วยรอด เกิดปี พ.ศ. 2444 เดิมชาวประแสที่ปลูกบ้านเรือนอยู่ชายหาด ชายคลองแม่น้ำประแสตั้งอยู่ห่างกันไม่หนานั่นนัก มีอาชีพหาปลาโดยวิธีตกเบ็ด ยกยอ ทอดแห ดักروب ฯลฯ ใช้พาหนะเรือแจวบ้าง เรือพายบ้าง ส่วนใหญ่จะนับถือศาสนาพุทธมาแต่บรรพบุรุษ เมื่อมีเงินมีทองก็คิดจะทำบุญ ซึ่งชาวประแสจะมีประเพณีอยู่อย่างหนึ่งเวลาบ้านใดทำบุญบ้าน งานแต่งงานต้องมีการทอดผ้าป่าด้วย ผู้ที่ปลูกบ้านเรือนอยู่ริมแม่น้ำลำคลองถ้าจะทำบุญทอดผ้าป่าส่วนมากต้องอาศัยเรือตัดไม้มาทำพุ่มผ้าป่า ใช้ไม้ไผ่ปักไว้ด้านหัวเรือ-ท้ายเรือแล้วนิมนต์พระไปสวดมนต์ที่บ้าน เวลาขากลับนิมนต์ชักผ้าป่าในเรือแต่บางแห่งชักผ้าป่าก่อนสวดมนต์ก็มี แต่บางแห่งถึงบ้านชักผ้าป่าก่อนก็มี แต่การจัดทำบุญทุกครั้งคราวเข้าใจว่าด้วยเหตุนี้เองจึงเป็นที่เกิดของ “ประเพณีทอดผ้าป่ากลางน้ำ” ของชาวประแส ประเพณีทอดผ้าป่ากลางน้ำได้สืบทอดกันมาระยะยาวนานแต่ได้มีการหยุดการจัดไประยะหนึ่งเมื่อปี พ.ศ. 2484 เนื่องจากเกิดสงครามอินโดจีนแล้วนำมาเริ่มจัดใหม่ในปี พ.ศ. 2487 ในช่วงแรก ๆ จะทำพุ่มผ้าป่าไว้บนเรือแล้วนิมนต์พระภิกษุไปชักพุ่มผ้าป่าบนเรือ ต่อมาคณะกรรมการฯ เห็นว่าเป็นการสร้างความปลอดภัยให้กับพระภิกษุจึงได้มีการเปลี่ยนแปลงการทำพิธีชักผ้าป่า โดยให้ชาวประมงมาจัดพุ่มผ้าป่าไว้ตามบ้านแล้วพระภิกษุจับสลากหมายเลขพุ่มผ้าป่าและในปัจจุบันได้มีการวิวัฒนาการมาเรื่อย ๆ มีการเปลี่ยนแปลงโดยมีการทำแพผ้าป่าไว้กลางแม่น้ำประแส พร้อมนิมนต์พระทำพิธีทอดผ้าป่าบนแพ ส่วนพุ่มผ้าป่าตามบ้านเรือนประชาชนก็คงไว้เหมือนเดิม พระภิกษุจะจับสลากหมายเลขพุ่ม แล้วเดินชักพุ่มผ้าป่าตามหมายเลขที่จับได้ และมีการจัดงานมหรสพประมาณ 3-4 วัน จัดขึ้นทุกปี วันทอดผ้าป่ากลางน้ำจะตรงกับวันเพ็ญเดือนสิบสอง ส่วนวันอื่น ๆ แล้วแต่คณะกรรมการจัดงานจะกำหนดกันในแต่ละปี (เทศบาลตำบลปากน้ำประแส. 2550 : 23)

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 2 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ (n=371)

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	153	41.20
หญิง	218	58.80
รวม	371	100.00

จากตาราง 2 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างประชาชนในเขตเทศบาลตำบลปากน้ำประแสส่วนใหญ่ที่ตอบแบบสอบถามจะเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย โดยเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 58.80 ส่วนเพศชายคิดเป็นร้อยละ 41.20

ตาราง 3 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ (n=371)

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
18-39 ปี	200	53.90
40 ปีขึ้นไป	171	46.10
รวม	371	100.00

จากตาราง 3 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างประชาชนในเขตเทศบาลตำบลปากน้ำประแสส่วนใหญ่มีช่วงอายุ 18-39 ปี จำนวน 200 ราย คิดเป็นร้อยละ 53.90 รองลงมาเป็นช่วงอายุ 40 ปีขึ้นไป จำนวน 171 ราย คิดเป็นร้อยละ 46.10

ตาราง 4 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการศึกษา (n=371)

การศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ได้เรียนหนังสือ	8	2.20
ประถมศึกษา	135	36.40
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า	78	21.00
ปวส./ปวช. หรือเทียบเท่า	83	22.40
ปริญญาตรีขึ้นไป	67	18.10
รวม	371	100.00

จากตาราง 4 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างประชาชนในเขตเทศบาลตำบลปากน้ำประแสส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา จำนวน 135 ราย คิดเป็นร้อยละ 36.40 รองลงมาคือระดับ ปวส./ปวช. หรือเทียบเท่า จำนวน 83 ราย คิดเป็นร้อยละ 22.40 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า จำนวน 78 ราย คิดเป็นร้อยละ 21.00 ระดับปริญญาตรีขึ้นไป จำนวน 67 ราย คิดเป็น ร้อยละ 18.10 และไม่ได้เรียนหนังสือ จำนวน 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.20

ตาราง 5 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพ (n=371)

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
ประมง	37	10.00
รับจ้างทั่วไป	115	31.00
ค้าขาย	68	18.30
รับราชการ/ลูกจ้างของรัฐ/ รัฐวิสาหกิจ	49	13.20
พนักงานเอกชน	44	11.90
อื่นๆ	58	15.60
รวม	371	100.00

จากตาราง 5 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างประชาชนในเขตเทศบาลตำบลปากน้ำประแสส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน 115 ราย คิดเป็นร้อยละ 31.00 รองลงมาคืออาชีพค้าขายจำนวน 68 ราย คิดเป็นร้อยละ 18.30 อาชีพอื่น ๆ จำนวน 58 ราย คิดเป็นร้อยละ 15.60 อาชีพรับราชการ/ลูกจ้างของรัฐ/ รัฐวิสาหกิจ จำนวน 49 ราย คิดเป็นร้อยละ 13.20 อาชีพพนักงานเอกชนจำนวน 44 ราย คิดเป็นร้อยละ 11.90 และอาชีพประมงจำนวน 37 ราย คิดเป็นร้อยละ 10.00

ตาราง 6 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระยะเวลาอยู่อาศัย (n=371)

ระยะเวลา	จำนวน	ร้อยละ
0-34 ปี	214	57.70
35 ปีขึ้นไป	157	42.30
รวม	371	100.00

จากตารางที่ 6 พบว่ากลุ่มตัวอย่างประชาชนในเขตเทศบาลตำบลปากน้ำประแสส่วนใหญ่มีระยะเวลาอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลปากน้ำประแสระหว่าง 0-34 ปี จำนวน 214 ราย คิดเป็นร้อยละ 57.70 ระยะเวลา 35 ปีขึ้นไป จำนวน 157 ราย คิดเป็นร้อยละ 42.30

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความต้องการของประชาชนต่อวิสัยทัศน์เมืองน่าอยู่ในเขตเทศบาลตำบลปากน้ำประแส อำเภอแกลง จังหวัดระยอง

ตาราง 7 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามวิสัยทัศน์เมืองน่าอยู่ด้านเศรษฐกิจในรายประเด็น (n=371)

วิสัยทัศน์เมืองน่าอยู่ด้านเศรษฐกิจ	จำนวน	ร้อยละ	ลำดับที่
ชาวประแสมีอาชีพที่รายได้ยั่งยืน	120	32.30	1
ชาวประแสมีธุรกิจที่รายได้กระจายทั้งชุมชน	104	28.00	2
ชาวประแสมีแหล่งการท่องเที่ยวเป็นรายได้หลักของประแส	56	15.10	4
ชาวประแสมีสะพานเชื่อมเศรษฐกิจเติบโตระหว่างด้านชายทะเล	91	24.50	3
รวม	371	100.00	

จากตาราง 7 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างประชาชนในเขตเทศบาลตำบลปากน้ำประแส สัดส่วนมากที่สุดอยากให้ชาวประแสมีอาชีพที่รายได้ยั่งยืน จำนวน 120 ราย คิดเป็นร้อยละ 32.30 และสัดส่วนน้อยที่สุดคือ ชาวประแสมีแหล่งการท่องเที่ยวเป็นรายได้หลักของประแส จำนวน 56 ราย คิดเป็นร้อยละ 15.10

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์นายชโลม วงศ์ทิม ซึ่งให้เห็นว่ากรณีที่กลุ่มตัวอย่างประชาชนในเขตเทศบาลตำบลปากน้ำประแส อยากให้ชาวประแสมีอาชีพที่รายได้ยั่งยืนมีการจัดตั้งกลุ่มทำผลิตภัณฑ์

ชาโบบกลุ่มเลยทำให้คนในชุมชนมีรายได้ โดยเฉพาะกลุ่มคนอายุมากจะได้ใช้เวลาให้เป็นประโยชน์ ไม่เป็นภาระลูกหลานที่มาจากที่ชุมชนได้ทำความสะอาดหมู่บ้าน ลุงเป็นคนริเริ่มเพื่อให้ชุมชนเข้มแข็ง โดยนำชื่อชุมชนแสมผู้มาตั้งชื่อโครงการว่า “แสมผู้สะอาดปราศจากโรค” จากเมื่อก่อนทำแค่ภายในชุมชน เลยได้ชวนคนในชุมชนที่ทำความสะอาดทำชาโบบกลุ่ม เพราะตอนนั้นโบบกลุ่มเยอะมากเราน่าจะนำมาใช้ประโยชน์ได้ และบรรพบุรุษลุงเป็นหมอแผนโบราณเลยรู้ว่าสรรพคุณของโบบกลุ่มรวบรวมสมาชิกได้ 40 คน แรก ๆ ทำกินเอง ต่อมาเริ่มเป็นที่รู้จักเลยทำขาย ตอนนี้สมาชิกทุกคนมีรายได้ทุกเดือนคนละประมาณ 4,000 บาทต่อเดือน ลุงทำส่งต่างจังหวัดด้วยก็มีจังหวัดฉะเชิงเทรา กรุงเทพมหานคร ภูเก็ต ชลบุรี ตอนนี้ได้จัดตั้งเป็นกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและได้จดทะเบียนเป็นรัฐวิสาหกิจชุมชนแล้ว” (ชโลม วงศ์ทิม, สัมภาษณ์, 2557)

ข้อมูลการจากสัมภาษณ์ชี้ให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างประชาชนในเขตเทศบาลตำบลปากน้ำ ประแสอยากให้มีชาวประแสมีรายได้ที่ยั่งยืน เพราะจะได้ไม่ต้องออกไปทำงานข้างนอก ให้คนในชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้นใช้เวลาให้เป็นประโยชน์ เพราะอาชีพส่วนใหญ่ของชาวประแสคืออาชีพประมง แต่ปัจจุบันเศรษฐกิจทางประมงไม่ดีเท่าที่ควรต้องออกไปหากินกับประเทศเพื่อนบ้าน และยังต้องมีค่าใช้จ่ายที่สูง มีการแข่งขันสูง ผู้ประกอบการจึงใช้แรงงานต่างด้าวมากกว่าแรงงานไทยเพราะราคาถูกกว่าช่วยลดค่าใช้จ่าย ชาวประแสจึงหันมาทำเรือประมงขนาดเล็กกันมากขึ้น ทำให้ปริมาณสัตว์น้ำที่มีอยู่ลดลงอย่างรวดเร็วมีการแย่งที่ทำกินกันเป็นรายได้ที่ไม่ยั่งยืน

ตาราง 8 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามวิสัยทัศน์เมืองนำอยู่ด้านสิ่งแวดล้อมในรายประเด็น (n=371)

วิสัยทัศน์เมืองนำอยู่ด้านสิ่งแวดล้อม	จำนวน	ร้อยละ	ลำดับที่
มีระบบการจัดการให้ประแสปลอดจากขยะทั้งบนบกและในน้ำ	206	55.50	1
นักท่องเที่ยวมีจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อม	95	25.60	2
มีระเบียบควบคุมอุตสาหกรรมที่ก่อมลพิษ	40	10.80	3
มีระบบการจัดการน้ำเสียจากท่อระบายน้ำ	30	8.10	4
รวม	371	100.00	

จากตาราง 8 พบว่ากลุ่มตัวอย่างประชาชนในเขตเทศบาลตำบลปากน้ำประแส สัดส่วนมากที่สุดอยากให้มีระบบการจัดการให้ประแสปลอดจากขยะทั้งบนบกและในน้ำ จำนวน 206 ราย คิดเป็นร้อยละ 55.50 และสัดส่วนน้อยที่สุดคือ มีระบบการจัดการน้ำเสียจากท่อระบายน้ำ จำนวน 30 ราย คิดเป็นร้อยละ 8.10

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์นายบุญเรือน สมถวิล ซึ่งให้เห็นว่าการที่กลุ่มตัวอย่างประชาชนในเขตเทศบาลตำบลปากน้ำประแสร์อยากให้มีระบบการจัดการให้ประแสร์ปลอดจากขยะทั้งบนบกและในน้ำบ้านที่อยู่ริมน้ำจะมีปัญหาเรื่องขยะในน้ำมาก ทางเทศบาลได้ทำวนดักขยะใต้ถุนบ้านเลยทำให้ดักขยะที่ลอยมาติดใต้ถุนบ้านได้ง่าย แต่จะมีปัญหาเรื่องกลิ่นบ้าง ตามท้องถนนก็ยังมีขยะอยู่เพราะคนในชุมชนยังไม่ค่อยให้ความร่วมมือเท่าไร ต่างตัวบางคนเดินกินของเสร็จก็ทิ้งลงพื้นเลยไม่สนใจ อยากให้มีถังขยะเพิ่มขึ้นวางไว้ตามจุด โดยเฉพาะที่เรือหลวงประแสร์ถึงขยะน้อย ยิ่งช่วงวันหยุดขยะจะเยอะมาก ถ้ามีการจัดระบบการกำจัดขยะน่าจะช่วยลดขยะลงได้ (บุญเรือน สมถวิล. สัมภาษณ์. 2557)

ข้อมูลการจากสัมภาษณ์ซึ่งให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างประชาชนในเขตเทศบาลตำบลปากน้ำประแสร์อยากให้มีระบบการจัดการขยะอย่างเป็นระบบ มีกฎหมายที่เข้มงวด มีการณรงค์อย่างต่อเนื่องเพราะปัจจุบันปริมาณขยะในตำบลปากน้ำประแสร์มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะขยะในแม่น้ำที่มาจากบ้านเรือนและเรือประมง ส่วนใหญ่ชุมชนยังไม่ค่อยให้ความสำคัญเกี่ยวกับการทิ้งขยะให้ถูกที่ ทำให้มีกลิ่นเหม็นและเสียสุขภาพ

ตาราง 9 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามวิสัยทัศน์เมืองนำอยู่ด้านกายภาพในรายประเด็น (n=371)

วิสัยทัศน์เมืองนำอยู่ด้านกายภาพ	จำนวน	ร้อยละ	ลำดับที่
ชาวประแสร์ได้รับการบริการของภาครัฐ/ท้องถิ่น เช่น น้ำ ไฟ ถนน อย่างเพียงพอต่อความต้องการ	144	38.90	2
ชาวประแสร์มีการจัดสรรการใช้ที่ดินที่เหมาะสม	26	7.00	4
ชาวประแสร์มีการเดินทางขนส่งที่สะดวก ปลอดภัย และไม่สิ้นเปลือง	48	12.90	3
ชาวประแสร์มีสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ธรรมชาติที่สมบูรณ์	153	41.20	1
รวม	371	100.00	

จากตาราง 9 พบว่ากลุ่มตัวอย่างประชาชนในเขตเทศบาลตำบลปากน้ำประแสร์ สัดส่วนมากที่สุดอยากให้มีสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ธรรมชาติที่สมบูรณ์จำนวน 153 ราย คิดเป็นร้อยละ 41.20 สัดส่วนน้อยที่สุดชาวประแสร์มีการจัดสรรการใช้ที่ดินที่เหมาะสม จำนวน 26 ราย คิดเป็นร้อยละ 7

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์นายมนู อภิญา ซึ่งให้เห็นว่า การที่กลุ่มตัวอย่างประชาชนในเขตเทศบาลตำบลปากน้ำประแสร์อยากให้มีสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ธรรมชาติที่สมบูรณ์ มีสัตว์น้ำหลายชนิดและเป็นแหล่งทำมาหากินของคนในชุมชน แต่ชุมชนเองยังไม่ค่อยให้ความสำคัญเกี่ยวกับการอนุรักษ์ธรรมชาติ ยังเห็นแต่ประโยชน์ส่วนตัวมาก อยากให้มีการออกระเบียบ หรือข้อปฏิบัติในการเข้าชมธรรมชาติ เพราะประแสร์มีแหล่งท่องเที่ยวที่ยังคงความเป็นธรรมชาติอยู่มากเลยอยากให้คนในชุมชนช่วยกันอนุรักษ์และรักษาทรัพยากรธรรมชาติไว้ให้ลูกหลานเราได้ดูและชุมชนจะได้มีที่ทำงานหาเงินได้ตลอด (มนู อภิญา. สัมภาษณ์. 2557)

ตาราง 10 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามวิสัยทัศน์เมื่อนำอยู่ด้านสังคมและความปลอดภัยในรายประเด็น (n=371)

วิสัยทัศน์เมื่อนำอยู่ด้านสังคมและความปลอดภัย	จำนวน	ร้อยละ	ลำดับที่
การมีโรงเรียนประจำตำบลที่มีคุณภาพ	86	23.20	2
การมีโรงพยาบาลที่ดูแลสุขภาพได้	75	20.20	4
การปลอดจากยาเสพติด	127	34.20	1
การได้รับสวัสดิการมากกว่า 30 บาทรักษาทุกโรคและเบี้ยยังชีพ	83	22.40	3
รวม	371	100.00	

จากตาราง 10 พบว่ากลุ่มตัวอย่างประชาชนในเขตเทศบาลตำบลปากน้ำประแสร์สัดส่วนมากที่สุด ส่วนใหญ่อยากให้อปลอดยาเสพติด จำนวน 127 ราย คิดเป็นร้อยละ 34.20 และสัดส่วนที่น้อยที่สุดการมีโรงพยาบาลที่ดูแลสุขภาพได้ จำนวน 75 ราย คิดเป็นร้อยละ 20.20

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์นายนิติ อภิญา ซึ่งให้เห็นว่า การที่กลุ่มตัวอย่างประชาชนในเขตเทศบาลตำบลปากน้ำประแสร์อยากให้อปลอดยาเสพติดมีจำนวนเพิ่มขึ้น ดูจากบ้านเรือนที่ถูกขโมยขึ้นบ้านช่วงนี้มีน้อยมากเลยเพิ่มการตรวจตราช่วงกลางคืน โดยร่วมมือกับตำรวจปากน้ำประแสร์และอาสาสมัครป้องกันฝ่ายพลเรือนแจ้งทางเทศบาลเพิ่มไฟแสงสว่างตามจุดเสี่ยงต่าง ๆ ในชุมชนเพราะปัจจุบันตำบลปากน้ำประแสร์มีการแพร่ระบาดของยาเสพติดเพิ่มมากขึ้น มีการขโมยทรัพย์สินมากขึ้น ประกอบกับเดินทางที่สะดวกมากขึ้น คือมีสะพานประแสร์-เนินหม้อเชื่อมระหว่างตำบลเนินหม้อ ทำให้มีคนนอกพื้นที่เข้ามามากขึ้นสะดวกที่เป็นทางผ่านยาเสพติดได้ง่าย แต่ในตำบลปากน้ำประแสร์ก็ยังไม่เคยเกิดเหตุการณ์ที่รุนแรงและอันตราย แต่อยากให้อตำรวจมีการตั้งด่านหรือตรวจหาสารเสพติดให้บ่อยขึ้น (นิติ อภิญา. สัมภาษณ์. 2557)

ตาราง 11 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามวิสัยทัศน์เมืองนำอยู่ด้านบริหารจัดการในรายประเด็น (n=371)

วิสัยทัศน์เมืองนำอยู่ด้านบริหารจัดการ	จำนวน	ร้อยละ	ลำดับที่
มีผู้นำที่เสียสละและยุติธรรม	130	35.00	1
มีการรวมกลุ่มที่ช่วยเสริมรายได้ให้กับชุมชน	93	25.10	2
การทำงานที่โปร่งใสและตรวจสอบได้	78	21.00	3
มีการจัดตั้งกลุ่มตามหมู่บ้านเป็นพื้นฐาน	70	18.90	4
รวม	371	100.00	

จากตาราง 11 พบว่ากลุ่มตัวอย่างประชาชนในเขตเทศบาลตำบลปากน้ำประแสส่วนใหญ่อยากให้มีผู้นำที่เสียสละและยุติธรรม จำนวน 130 ราย คิดเป็นร้อยละ 35.00 สัดส่วนน้อยที่สุดคือ มีการจัดตั้งกลุ่มตามหมู่บ้านเป็นพื้นฐาน จำนวน 70 ราย คิดเป็นร้อยละ 18.90

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์นางนภภรณ์ สุขประเสริฐ ซึ่งให้เห็นว่าการทำงานที่กลุ่มตัวอย่างประชาชนในเขตเทศบาลตำบลปากน้ำประแสอยากให้มีผู้นำที่เสียสละและยุติธรรมเพราะปัจจุบันมีบางชุมชนที่ผู้นำยังไม่ค่อยทำหน้าที่ที่ตนได้รับมอบหมายเท่าที่ควร ไม่ค่อยให้ความร่วมมือกับทางเทศบาล เช่น ไม่เข้าร่วมประชุมและยังมีการแบ่งพรรคแบ่งพวกในเรื่องการช่วยเหลือประชาชนส่วนใหญ่จึงมาขอความช่วยเหลือจากเทศบาลโดยตรงเพราะบางชุมชนก็ไม่ให้ความร่วมมือเวลาเทศบาล มีข้อมูลข่าวสาร ชุมชนไม่รู้เรื่องเพราะผู้นำไม่ร่วมประชุม ทำให้ชุมชนไม่ได้รับรู้ข้อมูลเท่าไร อยากได้ผู้นำที่เข้มแข็ง มีน้ำใจ ช่วยเหลือคนในชุมชน ใส่ใจคนในชุมชนและปกป้องผลประโยชน์ของชุมชน (นภภรณ์ สุขประเสริฐ. สัมภาษณ์. 2557)

ตอนที่ 4 ผลการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชน เกี่ยวกับยุทธศาสตร์การพัฒนาของภาคประชาชน เกี่ยวกับเมืองน่าอยู่ในเขตเทศบาลปากน้ำประแส อำเภอแกลง จังหวัดระยอง ในการบรรลุการ เป็นเมืองน่าอยู่ของประแส

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามยุทธศาสตร์ของภาค ประชาชน ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านกายภาพ ด้านสังคมและความปลอดภัย ด้านการบริหารจัดการ (n=371)

ประเด็นยุทธศาสตร์รายด้าน	\bar{X}	S.D.	การตีความ	ลำดับที่
ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ	3.80	.79	มาก	3
ด้านสิ่งแวดล้อม	3.90	.87	มาก	2
ด้านกายภาพ	3.48	.83	มาก	5
ด้านสังคมและความปลอดภัย	3.93	.90	มาก	1
ด้านการบริหารจัดการ	3.58	.88	มาก	4
รวม	3.74	0.85	มาก	

จากตาราง 12 พบว่ากลุ่มตัวอย่างประชาชนในเขตเทศบาลตำบลปากน้ำประแสส่วนใหญ่ อยากร่วมมีส่วนร่วมในด้านสังคมและความปลอดภัยในเขตเทศบาลตำบลปากน้ำประแส ($\bar{X} = 3.93$) ในระดับภาพรวมจากทั้งหมด 5 ด้าน พิจารณาเป็นด้านพบว่ากลุ่มตัวอย่างของประชาชนต้องการ มีส่วนร่วมรองลงมาในด้านสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 3.93$) ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ ($\bar{X} = 3.80$) ด้านการ พัฒนาเศรษฐกิจ ($\bar{X} = 3.80$) ด้านการบริหารจัดการ ($\bar{X} = 3.58$) และด้านกายภาพ ($\bar{X} = 3.48$)

ข้อมูลการจากสัมภาษณ์ชี้ให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างประชาชนในเขตเทศบาลตำบลปากน้ำ ประแสเห็นว่าควรเข้าไปมีส่วนร่วมมาก โดยเฉพาะด้านสังคมและความปลอดภัยเพราะปัจจุบันตำบล ปากน้ำประแสมีความเจริญมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นถนนเฉลิมบูรพาชลทิศ สะพานข้ามแม่น้ำประแสสิน- เนินซ้อ ซึ่งเป็นแหล่งเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว จึงจำเป็นต้องมีการจัดจัดการด้าน ความปลอดภัยเป็นหลักก่อน หากสถานที่ท่องเที่ยวไม่มีความปลอดภัย ก็จะไม่มีการมาเที่ยวเพราะ กลัวอันตรายรวมถึงทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวด้วย หากมีความปลอดภัยและประชาชนในตำบล ปากน้ำประแสมีน้ำใจต่อนักท่องเที่ยว ก็จะทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น ช่วยสร้างรายได้ ให้ประชาชนในตำบล นอกจากนี้จะต้องการความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยวแล้ว ประชาชนในตำบล ปากน้ำประแสก็อยากให้มีความปลอดภัยในทรัพย์สินเช่นเดียวกัน เพราะยาเสพติดระบาดหนักใน ตำบลมีการลักทรัพย์เกิดขึ้นบ่อย

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามยุทธศาสตร์การพัฒนาของภาคประชาชน ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจในรายประเด็น (n=371)

ประเด็นยุทธศาสตร์ด้านเศรษฐกิจ	\bar{X}	S.D.	การตีความ	ลำดับที่
การพัฒนาอาชีพที่รายได้ยั่งยืน	3.80	.85	มาก	2
การพัฒนาผลิตภัณฑ์ประจำตำบล	3.70	.78	มาก	4
การส่งเสริมการท่องเที่ยว	3.90	.72	มาก	1
การพัฒนาเศรษฐกิจในชุมชนอย่างต่อเนื่อง	3.80	.82	มาก	2
รวม	3.80	0.79	มาก	

จากตารางที่ 13 พบว่ากลุ่มตัวอย่างประชาชนในเขตเทศบาลตำบลปากน้ำประแสส่วนใหญ่อยากมีส่วนร่วมมากในยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ ในเขตเทศบาลตำบลปากน้ำประแสอำเภอแกลงจังหวัดระยอง ทั้งในระดับภาพรวมและแต่ละข้อ ทั้ง 4 ข้อ พิจารณาเป็นข้อคือ พบว่ากลุ่มตัวอย่างของประชาชนต้องการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการท่องเที่ยวมาก ($\bar{X} = 3.9$) รองลงมาคือการพัฒนาเศรษฐกิจในชุมชนอย่างต่อเนื่องและการพัฒนาอาชีพที่รายได้ยั่งยืน ($\bar{X} = 3.8$) และการพัฒนาผลิตภัณฑ์ประจำตำบล ($\bar{X} = 3.7$)

จากประสบการณ์และการสังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วมของผู้วิจัย กลุ่มตัวอย่างประชาชนเห็นว่าควรเข้าไปมีส่วนร่วมมาก โดยเฉพาะการส่งเสริมการท่องเที่ยวเพราะพื้นที่ของตำบลปากน้ำประแสมีแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นธรรมชาติ เหมาะแก่การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ตำบลปากน้ำประแสมีแหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่สมบูรณ์ มีสถานที่ท่องเที่ยวหลายแห่ง ประชาชนแต่ละหมู่ให้ความสำคัญการท่องเที่ยวประแสมากขึ้น จากเมื่อก่อนไม่ค่อยมีใครสนใจ แต่พอเริ่มมีนักท่องเที่ยวเข้ามามากขึ้นทำให้เกิดรายได้ขึ้น มีการทำผลิตภัณฑ์ชุมชนขึ้นเพื่อจำหน่ายให้นักท่องเที่ยว ทางเทศบาลตำบลปากน้ำประแส ได้มีการจัดตั้งกลุ่มสามล้อท่องเที่ยวและมีการจัดฝึกอบรมมัคคุเทศก์น้อยด้วย

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามยุทธศาสตร์การพัฒนาของภาคประชาชน ด้านสิ่งแวดล้อมในรายประเด็น (n=371)

ประเด็นยุทธศาสตร์ด้านสิ่งแวดล้อม	\bar{X}	S.D.	การตีความ	ลำดับที่
การจัดการขยะในชุมชน	3.80	.82	มาก	4
การร่วมกันสร้างจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อม	4.00	.88	มาก	1
การป้องกันมลพิษทางอากาศ	3.90	.88	มาก	2
การจัดการน้ำเสีย	3.90	.88	มาก	2
รวม	3.90	0.87	มาก	

จากตาราง 14 พบว่ากลุ่มตัวอย่างประชาชนในเขตเทศบาลตำบลปากน้ำประแสส่วนใหญ่อยากมีส่วนร่วมมากในยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม ในเขตเทศบาลตำบลปากน้ำประแสอำเภอแกลงจังหวัดระยอง ทั้งในระดับภาพรวมและแต่ละข้อ ทั้ง 4 ข้อ พิจารณาเป็นข้อคือ พบว่าการร่วมกันสร้างจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 4.0$) รองลงมาคือ การป้องกันมลพิษทางอากาศ และการจัดการน้ำเสีย ($\bar{X} = 3.9$) การจัดการขยะในชุมชน ($\bar{X} = 3.8$)

จากประสบการณ์และการสังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วมของผู้วิจัย กลุ่มตัวอย่างประชาชนเห็นว่าควรเข้าไปมีส่วนร่วมมาก โดยเฉพาะการส่งเสริมการท่องเที่ยว เพราะพื้นที่ของตำบลปากน้ำประแสมีแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นธรรมชาติ เหมาะแก่การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ตำบลปากน้ำประแสมีแหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่สมบูรณ์ มีสัตว์น้ำมากมาย และนกนานาชนิดที่หายาก ถ้าเราช่วยกันพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวประแสให้สมบูรณ์ มีป้ายบอก มีถนนที่ดี มีการประชาสัมพันธ์ และสร้างจิตสำนึกคนในชุมชนให้ช่วยกันอนุรักษ์ธรรมชาติ ก็จะทำให้มีนักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวมากขึ้น

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามยุทธศาสตร์การพัฒนาของภาคประชาชน ด้านกายภาพในรายประเด็น (n=371)

ประเด็นยุทธศาสตร์ด้านกายภาพ	\bar{X}	S.D.	การตีความ	ลำดับที่
การพัฒนาสวนสาธารณะ	3.40	.86	มาก	3
การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว	3.70	.81	มาก	1
การพัฒนาถนน	3.50	.80	มาก	2
พัฒนาน้ำประปา	3.40	.84	มาก	3
พัฒนาไฟฟ้าสาธารณะ	3.40	.83	มาก	3
รวม	3.90	0.87	มาก	

จากตาราง 15 พบว่ากลุ่มตัวอย่างประชาชนในเขตเทศบาลตำบลปากน้ำประแส ส่วนใหญ่อยากมีส่วนร่วมมากในยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านกายภาพ ในเขตเทศบาลตำบลปากน้ำประแส อำเภอแกลงจังหวัดระยอง ทั้งในระดับภาพรวมและแต่ละข้อ ทั้ง 5 ข้อ พิจารณาเป็นข้อคือ พบว่า การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.7$) รองลงมาคือ การพัฒนาถนน ($\bar{X} = 3.5$) การพัฒนา สวนสาธารณะ การพัฒนาน้ำประปา การพัฒนาไฟฟ้าสาธารณะ ($\bar{X} = 3.8$)

จากประสบการณ์และการสังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วมของผู้วิจัย กลุ่มตัวอย่างประชาชน เห็นว่าควรเข้าไปมีส่วนร่วมมาก โดยเฉพาะการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในเขตเทศบาลตำบลปากน้ำประแสทุกวันนี้มีจำนวนนักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวในตำบลปากน้ำประแสเพิ่มมากขึ้น มีร้านค้าบริเวณชายหาดเพิ่มมากขึ้น แต่ราคาอาหารแพง สิ่งอำนวยความสะดวกก็ยังไม่เพียงพอต่อจำนวนนักท่องเที่ยว มีการจัดรถรางนำเที่ยวและเพื่อความปลอดภัยในการสัญจร ยังไม่มีมาตรการการจัดระเบียบร้านค้าให้นักท่องเที่ยวถูกเอาเปรียบ อยากให้ทางเทศบาลตำบลปากน้ำประแสมีมาตรการจัดระเบียบร้านค้าให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมด้วย

ตาราง 16 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามยุทธศาสตร์การพัฒนาของภาคประชาชน ด้านสังคมและความปลอดภัยในรายประเด็น (n=371)

ประเด็นยุทธศาสตร์ด้านสังคม และความปลอดภัย	\bar{X}	S.D.	การตีความ	ลำดับที่
การรณรงค์ให้เคารพกฎจราจร	3.80	.88	มาก	4
การจัดให้มีระบบรักษาความปลอดภัยในชุมชน	3.90	.91	มาก	3
การรณรงค์ป้องกันสารเสพติดในชุมชน	4.00	.97	มาก	1
การได้รับสวัสดิการ เช่น 30 บาทรักษาทุกโรค, เบี้ยยังชีพ	4.00	.85	มาก	1
รวม	3.93	0.90	มาก	

จากตาราง 16 พบว่ากลุ่มตัวอย่างประชาชนในเขตเทศบาลตำบลปากน้ำประแสส่วนใหญ่อยากมีส่วนร่วมมากในยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านสังคมและความปลอดภัย ในเขตเทศบาลตำบลปากน้ำประแส อำเภอแกลงจังหวัดระยอง ทั้งในระดับภาพรวมและแต่ละข้อ ทั้ง 4 ข้อ พิจารณาเป็นข้อคือ พบว่าการรณรงค์ป้องกันสารเสพติดในชุมชนและการได้รับสวัสดิการ เช่น 30 บาทรักษาทุกโรค เบี้ยยังชีพ ($\bar{X} = 4.00$) รองลงมาคือการจัดให้มีระบบรักษาความปลอดภัยในชุมชน ($\bar{X} = 3.9$) การรณรงค์ให้เคารพกฎจราจร ($\bar{X} = 3.8$)

จากประสบการณ์และการสังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วมของผู้วิจัย กลุ่มตัวอย่างประชาชนเห็นว่าควรเข้าไปมีส่วนร่วมมาก โดยเฉพาะการรณรงค์ป้องกันสารเสพติดในชุมชนในเขตเทศบาลตำบลปากน้ำประแส เพราะปัจจุบันประแสมีคนนอกเข้ามาทำการค้าเพิ่มมากขึ้น การสัญจรก็สะดวกมากขึ้น โดยใช้สะพานประแสสิน-เนินหม้อ ที่เชื่อมระหว่างตำบลเนินหม้อ ทำให้ยากต่อการดูแลของเจ้าหน้าที่ตำรวจ แต่ถ้าได้ประชาชนมีส่วนร่วมเพิ่มมากขึ้นก็จะทำให้การดูแลได้อย่างทั่วถึง เช่น คอยสอดส่องดูแลพฤติกรรมคนในชุมชน หรือเข้าร่วมโครงการรณรงค์ด้านยาเสพติดของทางเทศบาลร่วมกับสถานีตำรวจและโรงพยาบาลและการได้รับสวัสดิการ เช่น 30 บาทรักษาทุกโรค เบี้ยยังชีพ เพราะประชากรในตำบลปากน้ำประแสส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ นอกจากได้รับสวัสดิการแล้วก็ไม่มีกิจกรรมอื่น อยากให้มีการพัฒนาอาชีพหรือกิจกรรมนันทนาการให้กับผู้สูงอายุ

ตาราง 17 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามยุทธศาสตร์การพัฒนาของภาคประชาชน ด้านการบริหารจัดการในรายประเด็น (n=371)

ประเด็นยุทธศาสตร์ด้านการบริหารจัดการ	\bar{X}	S.D.	การตีความ	ลำดับที่
การเป็นตัวแทนชุมชนชน	3.60	.87	มาก	2
การแสดงความคิดเห็นและติดตามประเมินผล	3.70	.87	มาก	1
การเข้าร่วมประชุม/สัมมนา	3.50	.90	มาก	3
การจัดตั้งกลุ่ม/องค์กรชุมชน	3.50	.89	มาก	3
รวม	3.58	0.88	มาก	

จากตาราง 17 พบว่ากลุ่มตัวอย่างประชาชนในเขตเทศบาลตำบลปากน้ำประแสส่วนใหญ่อยากมีส่วนร่วมมากในยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการบริหารจัดการในเขตเทศบาลตำบลปากน้ำประแส อำเภอแกลงจังหวัดระยอง ทั้งในระดับภาพรวมและแต่ละข้อ ทั้ง 4 ข้อ พิจารณาเป็นข้อคือ พบว่าการแสดงความคิดเห็นและติดตามประเมินผล ($\bar{X} = 3.7$) รองลงมาคือ การเป็นตัวแทนชุมชน ($\bar{X} = 3.6$) การเข้าร่วมประชุม/สัมมนาและการจัดตั้งกลุ่ม/องค์กรชุมชน ($\bar{X} = 3.5$)

จากประสบการณ์และการสังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วมของผู้วิจัย กลุ่มตัวอย่างประชาชนเห็นว่าควรเข้าไปมีส่วนร่วมมาก โดยเฉพาะการแสดงความคิดเห็นและติดตามประเมินผลเวลาที่มีการจัดการประชุมที่เชิญชุมชนไปก็ดีหรือทางเทศบาลออกพื้นที่พบปะประชาชนก็ดี เพื่อสอบถามความต้องการ ความเดือดร้อนของชุมชน ทางเทศบาลก็จะให้ชุมชนตรวจสอบติดตามได้ บางครั้งก็รายงานผลให้ประชาชนรู้จากการประกาศเสียงตามสาย แต่บางโครงการอยากให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมมากกว่านี้

ตอนที่ 5 มาตรการขับเคลื่อนเมืองนำอยู่ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลปากน้ำประแส อำเภอกแส จังหวัดระยอง

ในการขับเคลื่อนเมืองนำอยู่ของเทศบาลตำบลปากน้ำประแสในตามความคาดหวังของประชาชน ที่มีข้อเสนอแนะมาตรการจากการสัมภาษณ์ ให้ข้อมูลดังนี้

1. การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการขับเคลื่อนเมืองนำอยู่ของประชาชน

โดยภาพรวมการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเมืองนำอยู่ของเทศบาลตำบลปากน้ำประแสประชาชนในพื้นที่ยังไม่ค่อยทราบถึงประโยชน์ของการพัฒนาให้เป็นเมืองนำอยู่ว่าจะมีประโยชน์อย่างไรและผู้นำชุมชนส่วนใหญ่ยังไม่มีความรู้หรือประสบการณ์การพัฒนาชุมชนมาก่อน เนื่องจากได้รับโอกาสเข้ามาเป็นผู้นำชุมชนเป็นครั้งแรกและผู้วิจัยพบว่าประชาชนส่วนใหญ่มองว่าการพัฒนาชุมชนเป็นบทบาทหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังคำสัมภาษณ์ที่ว่า “อยากให้มีการสร้างกลไกสนับสนุนกระบวนการขับเคลื่อนเมืองนำอยู่ ชุมชนนำอยู่ โดยสนับสนุนพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นในท้องถิ่นชุมชนพร้อมทั้งสร้างความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร ความเข้าใจในแนวคิดเรื่องเมืองนำอยู่ ชุมชนนำอยู่ ผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ รวมทั้งมีการจัดตั้งเป็นเครือข่ายการทำงานเมืองนำอยู่ ชุมชนนำอยู่ โดยอาจใช้เว็บไซต์ของทางเทศบาลเป็นสื่อ” (ชโลม วงศ์ทิม, สัมภาษณ์, 2557)

“อยากให้มีการพัฒนาระบบการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ โดยเฉพาะการให้ความรู้เรื่องเมืองนำอยู่ผ่านเสียงตามสาย เพราะประชาชนชอบฟังเสียงตามสายจะได้เป็นแนวทางเพื่อที่จะสนับสนุนกระบวนการขับเคลื่อนเมืองนำอยู่ ชุมชนนำอยู่ ประชาชนจะได้เข้าใจประโยชน์ของการเป็นเมืองนำอยู่ ถ้าประแสเป็นเมืองนำอยู่แล้วทุกคนในตำบลก็จะมีความสุข” (นิภา ทาเอื้อ, สัมภาษณ์, 2557)

2. การสร้างเศรษฐกิจของชุมชนในรูปแบบใหม่

โดยภาพรวมของประชาชนในตำบลปากน้ำประแสส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป ด้วยลักษณะงานต้องออกไปทำงานนอกชุมชน เนื่องจากในชุมชนไม่มีงานรองรับที่เพียงพอโดยเฉพาะวัยทำงาน ผู้วิจัยพบว่าประชาชนบางส่วนที่ออกไปทำงานข้างนอกตำบล อยากกลับมาทำงานที่บ้านตนเองแต่ไม่สามารถกลับมาได้เพราะยังไม่มีรายได้ที่มั่นคงและไม่มีทุนพอ ที่จะนำของในชุมชนมาทำเป็นผลิตภัณฑ์ชุมชนดังคำสัมภาษณ์ที่ว่า “สนับสนุนผลิตภัณฑ์ชุมชน” ผู้วิจัยพบว่าชาวประแสต้องการให้ส่งเสริม สนับสนุนผลิตภัณฑ์ชุมชนสู่ตลาดภายนอก “อยากให้มีการเสริมสร้างฐานรากที่เข้มแข็งสามารถเพิ่มรายได้ที่ยั่งยืนและการมีงานทำของประชาชนตำบลปากน้ำประแส ด้วยการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์เชื่อมโยงสู่ตลาดภายนอกรวมทั้งการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเชื่อมโยงระหว่างชุมชนกับเมือง” (จันจิรา ทองมูล, สัมภาษณ์, 2557)

“อยากให้มีการส่งเสริมสนับสนุน ผลิตภัณฑ์ของชุมชนให้มากขึ้น สอนการทำอาชีพที่ยั่งยืน เช่น มีการอบรมงานฝีมือให้กับชุมชนอย่างต่อเนื่อง” (ภักดี บังเกิดผล, สัมภาษณ์, 2557)

3. การเคลื่อนไหวกว่เกี่ยวกับชุมชนสีเขียว

โดยภาพรวมประชาชนตำบลปากน้ำประแส ยังไม่ค่อยให้ความสำคัญด้านสิ่งแวดล้อม ยังทิ้งขยะไม่เป็นที่ทิ้งในน้ำและบนบก ทำให้เทศบาลต้องเสียค่าใช้จ่ายในการกำจัดขยะ 670 บาท/ตัน ในแต่ละเดือนไม่ต่ำกว่า 40,000 บาท เพราะจะต้องนำไปทิ้งที่เทศบาลตำบลเมืองแกลง ดังนั้นควรมีการจัดการขยะให้ถูกวิธี มีการคัดแยกขยะ ตั้งถังขยะไว้ตามสถานที่ท่องเที่ยว มีการตรวจสภาพถังขยะเป็นประจำไม่ให้มีการชำรุด “จำนวนขยะเพิ่มขึ้นทุกวัน” ดังคำสัมภาษณ์ที่ว่า “ให้มีการปรับปรุงและพัฒนาสภาพแวดล้อมของชุมชนให้มีระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ดี ใช้มาตรการจูงใจและมาตรการทางกฎหมายควบคู่กันไป มีการรณรงค์และสร้างจิตสำนึกให้เด็ก เยาวชนและคนในชุมชน รักและมีความเป็นเจ้าของท้องถิ่น มีส่วนร่วมดูแลสิ่งแวดล้อม เช่น ไม่ทิ้งขยะลงแม่น้ำและบนถนนและการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์และคุ้มค่า” (นันทนิตย์ วงศ์เกิด. สัมภาษณ์. 2557)

“ให้ชุมชนเข้าร่วมกิจกรรมหรือจัดกิจกรรมรักษสิ่งแวดล้อมให้มากขึ้น มีการล่องเรือเก็บขยะตามบ้านเรือน มีการคัดแยกขยะตามบ้านเรือนและร้านค้า อยากให้มีถังขยะวางเป็นจุดเหมือนเมื่อก่อนเทศบาลเคยมีโครงการชุมชน ไร่ถึง แต่ไม่ประสบความสำเร็จเท่าไรเพราะปากน้ำประแสมีต่างด้าวเกิน 60% ไม่มีที่ทิ้งขยะทำให้ขยะเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว นักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวก็ไม่มีที่ทิ้งขยะและอยากให้เทศบาลมีมาตรการควบคุมป้องกันมลพิษทางอากาศ เช่น กลิ่นจากโรงงานปลากรอบเวลาทอดปลาสิ่งกลิ่นเหม็นมาก มาตรการการจัดการน้ำเสียจากครัวเรือนและเรือประมง อยากให้เทศบาลตรวจสอบการติดตั้งบ่อบำบัดน้ำเสียด้วย” (นฤนารถ สุรินทร์. สัมภาษณ์. 2557)

4. การจัดการบริการสาธารณะที่มีคุณภาพ

โดยภาพรวมประชาชนตำบลปากน้ำประแส อยากให้มีระบบการจัดการสาธารณะที่เป็นมาตรฐานให้มีการเดินทางที่สะดวกปลอดภัย และเป็นเส้นทางสู่แหล่งท่องเที่ยว มีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจสำหรับชุมชน ไว้สำหรับออกกำลังกายและยังเป็นสถานที่ท่องเที่ยวได้อีกด้วย และให้มีการบำรุงรักษาทางน้ำ ทางระบายน้ำและการปรับปรุงในเขตชุมชน “มีส่วนสาธารณะที่สวยงามเป็นแหล่งท่องเที่ยวได้ อยากให้มีการพัฒนาถนนในเขตตำบลปากน้ำประแส เพราะเส้นทางที่ไปยังแหล่งท่องเที่ยวมีทางแคบมาก สัญจรไป-มา ไม่สะดวก ที่จอดรถไม่เพียงพอ โดยเฉพาะบริเวณสะพานเดินชมธรรมชาติป่าชายเลน คลองแสมผู้ เพราะปัจจุบันนี้มีนักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวมากขึ้น อยากให้ทางเทศบาลพัฒนาถนนให้เป็นถนนสู่แหล่งท่องเที่ยว” (อัญชลี เจริญพร. สัมภาษณ์. 2557)

“ตำบลปากน้ำประแสมีปัญหาเรื่องไฟฟ้ามากที่สุด เพราะไฟดับบ่อยมาก บางครั้งดับทั้งวัน ทำให้ประชาชนเดือดร้อน อยากให้มีการพัฒนาด้านไฟฟ้าโดยการขยายเสาไฟฟ้าเพิ่ม ยิ่งถ้าช่วงหน้าฝนหรือช่วงมรสุมไฟจะดับบ่อยมากทำให้เครื่องใช้ไฟฟ้าเสียหายและเกิดอุบัติเหตุ” (มานะ ศิริอเนก. สัมภาษณ์. 2557)

“อยากให้มีการพัฒนาเรื่องสวนสาธารณะ เพราะปัจจุบันตำบลปากน้ำประแสยังไม่มีสวนสาธารณะไว้สำหรับให้ประชาชนได้พักผ่อน ได้ออกกำลังกาย และให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมชม จะได้เพิ่มรายได้ให้กับคนในตำบล เพราะส่วนใหญ่ประชาชนในตำบลจะไปออกกำลังกายที่โรงเรียนในตำบล ซึ่งสถานที่และอุปกรณ์ไม่เพียงพอ” (พนิดา บังเกิดผล. สัมภาษณ์. 2557)

5. การสร้างคุณภาพชีวิตที่มีความปลอดภัยทางสังคม

โดยภาพรวมประชาชนตำบลปากน้ำประแส อยากให้มีการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอย่างจริงจัง โดยความร่วมมือของทุกฝ่าย เพื่อลดปัญหาขโมย อาชญากรรมที่เกิดขึ้นในท้องที่ แต่เดิมปัญหาเหล่านี้ยังไม่ได้เป็นปัญหาที่รุนแรงมากนัก จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่าชาวประแสต้องการความปลอดภัยด้านทรัพย์สินอย่างมากเพราะมีขโมยเพิ่มมากขึ้นจากปัญหายาเสพติดเป็นหลัก “มีการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินเพิ่มมากขึ้น ทุกวันนี้ยาเสพติดระบาดเพิ่มมากขึ้นของที่เคยไว้หน้าบ้าน จากไม่เคยหายก็หายรถจักรยานยนต์จอดไว้หน้าบ้านที่รื้อรอบขอบซิดก็ยังไม่หาย อยากให้เข้มงวดในการรักษาความปลอดภัยมากกว่านี้ เพิ่มจำนวนเที่ยวในการตรวจตราตอนกลางคืนเพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่” (บุญเรือน สมถวิล. สัมภาษณ์. 2557)

“อยากให้มีการติดตั้งไฟสัญญาณจราจรหรือไฟกระพริบตามแยกต่าง ๆ กล้องวงจรปิดตามแยกต่าง ๆ ด้วยและเพิ่มไฟฟ้าแสงสว่าง บางจุดยังมีอยู่เสี่ยงอันตรายและการค้ายาเสพติดและอยากให้มีการจัดอบรมหรือณรงค์ให้ความรู้ด้านกฎจราจร การเคารพกฎจราจร การเข้มงวดให้ปฏิบัติตามกฎจราจร” (ขวัญฤทัย แก้วกล้า. สัมภาษณ์. 2557)

“อยากมีการเพิ่มการดูแลรักษาความปลอดภัยบริเวณอนุสรณ์เรือหลวงประแสช่วงกลางคืนถึงจะมียามเฝ้าแต่ด้วยพื้นที่ค่อนข้างกว้าง ตอนดึกมักจะมียักรุ่นแอบเข้าไปมั่วสุมกัน มีการกวดขันอย่างจริงจังโดยร่วมมือระหว่างเทศบาลกับเจ้าหน้าที่ตำรวจและอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนเพื่อไม่ให้เกิดอันตราย” (วรรณ เจริญทวนทอง. สัมภาษณ์. 2557)

6. การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม

โดยภาพรวมประชาชนตำบลปากน้ำประแส เห็นว่าเทศบาลควรทำกิจกรรมไปพร้อมกับชุมชนหรือประชาชน การทำกิจกรรมเพื่อเป็นตัวอย่างให้กับชุมชนในการพัฒนา ส่งเสริม สนับสนุน และหาแหล่งงบประมาณ ประชาชนเห็นว่าการเป็นส่วนหนึ่งในการทำกิจกรรมของชุมชนเป็นช่องทางที่จะเข้าไปร่วมในการพัฒนาชุมชน เช่น การเป็นคณะกรรมการชุมชนหรือการเข้าร่วมแสดงความความคิดเห็น เพราะจะสามารถเข้าถึงปัญหาของชุมชนได้ง่ายขึ้น สามารถแก้ปัญหาได้ตรงจุด โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการนำเสนอปัญหา เพื่อไปสู่การแก้ไข ดังคำสัมภาษณ์ที่ว่า “อยากให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการตรวจการ จัดโครงการของเทศบาล” จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่าชาวประแสอยาก

ให้ตัวแทนเข้าไปมีบทบาทในการตรวจสอบการจัดทำโครงการต่างของเทศบาล “สนับสนุนผู้นำแต่ละชุมชน สร้างความรู้ ให้เป็นผู้นำชุมชนที่เข้มแข็ง และการเข้าไปมีส่วนร่วมในหน่วยงานในการพัฒนาตำบลปากน้ำประแส สามารถตรวจสอบการทำงานของเจ้าหน้าที่ได้ ว่าทำงานอย่างไรโปร่งใสหรือไม่” (มนู อภิญา. สัมภาษณ์. 2557)

“มีการพัฒนากระบวนการชุมชนเข้มแข็งให้เกิดพลังของคนในชุมชน ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบในการพัฒนา แก้ไขปัญหา สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง เป็นรากฐานที่มั่นคงของคนในชุมชน มีการสร้างเครือข่ายแต่ละชุมชนเพื่อการพัฒนา” (ภักดี คมสัน. สัมภาษณ์. 2557)

สรุป

จะเห็นได้ว่าวิสัยทัศน์เมืองน่าอยู่เปรียบเสมือนความฝันของคนในตำบลปากน้ำประแสว่าต้องการให้เป็นอย่างไร แล้วจึงนำมาพัฒนาเป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาเมืองน่าอยู่ให้เกิดเป็นรูปธรรม และนำไปสู่มาตรการขับเคลื่อน ด้านเศรษฐกิจการส่งเสริมการท่องเที่ยวเมื่อมีจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้นก็สามารถที่จะสร้างรายได้ที่ยั่งยืนให้กับชุมชนได้และยังสามารถพัฒนาไปสู่ตลาดภายนอกได้อีก ต่อมาต้องการมีการร่วมกันสร้างจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อมให้คงอยู่ตลอดไปเพราะถ้าสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติเสื่อมลง ทำให้มีผลกระทบเศรษฐกิจในตำบลอย่างแน่นอน สิ่งสำคัญควรมีคือการจัดระบบการจัดการขยะที่เป็นรูปธรรมทั้งบนบกและในน้ำ เพื่อให้ตำบลปากน้ำประแสเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่สมบูรณ์ เป็นแรงผลักดันให้ผู้นำชุมชนมีความเข้มแข็ง เพื่อที่จะพัฒนาบ้านเมืองของตัวเองเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาให้เป็นเมืองน่าอยู่ ชุมชนมีความปลอดภัย ปลอดภัยาเสพติด ประชาชนตำบลปากน้ำประแสมีคุณภาพชีวิตที่ดี